

Verantwoordelijk team

Team Beleid Ruimtelijk Domein

Nummer

—

Kenmerk

124855

Raad d.d.

30-09-2020

Paragraaf begroting

2N

Portefeuillehouder

J. (Joa) Maouche MSc

Steller

M.G.J. (Michel) Rodink

Datum

7 augustus 2020

Onderwerp

Afvalbeleid Renkum 2021

Geadviseerd besluit

1. Vaststellen van het 'Afvalbeleid Renkum 2021'.
2. Vanaf het jaar 2021 overgaan tot een wekelijkse inzameling van gft+e tijdens de drie zomermaanden.

Toelichting op beslispunten

Zie hiervoor de bijlage 'Afvalbeleid Renkum 2021-2025'.

Beoogd effect

Met het 'Afvalbeleidsplan Renkum 2021' wordt de ambitie van de gemeente Renkum verwoord ten aanzien van de hoeveelheid restafval per 2023, 2025 en geeft de route weer om uiteindelijk in 2050 100% circulair te zijn. Om de doelstelling voor de korte en middellange termijn te halen is het uitvoeringsprogramma voor de periode 2021-2025 als bijlage toegevoegd.

Het huidige 'Afvalbeleidsplan 2016-2020' richt zich op het verhogen van het afvalscheidingspercentage naar ten minste 75%. Met het voorliggende 'Afvalbeleidsplan Renkum 2021' wordt een verdere terugdringen van de hoeveelheid in kilogrammen (rest)afval per inwoner beoogd. Voor het jaar 2023 richten wij ons op 100 kg restafval per inwoner met een doorgroei naar het jaar 2025 waarin de ambitie ligt op 80 kg restafval per inwoner.

Kader

De Rijksoverheid heeft zich als doel gesteld om in het jaar 2050 Nederland volledig circulair te hebben en om in 2030, als tussendoel, 50% minder gebruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen). Daarnaast is in het coalitieakkoord 2018-2022 'Zes Dorpen Eén Renkum' op pagina 10 opgenomen dat de weg naar een afvalvrije gemeente wordt voortgezet. Het beleidsplan 'Afvalbeleid Renkum 2021' geeft hier een nadere invulling aan.

Argumenten

1. Er zijn een aantal argumenten die pleiten voor het vaststellen van een nieuw afvalbeleidsplan. Hieronder worden deze argumenten puntsgewijs benoemd.

A. Doelstelling voor de periode na 2020

De periode van het huidige Afvalbeleidsplan 2016-2020 is zo goed als verstreken. De doelstelling van dit afvalbeleidsplan (een scheidingspercentage van 75%) is behaald. In het najaar van 2018 is het afvalbeleidsplan uitvoerig geëvalueerd en de bevindingen hiervan zijn met de raad gedeeld. Gesteld kan worden dat het huidige afvalbeleidsplan succesvol is. Het afvalscheidingspercentage is sinds de invoering van de wijzigingen per 2017 gestegen van 59% in 2016 naar 78% in 2017, 2018 en 2019. Inmiddels is de landelijke doelstelling aangepast van een scheidingspercentage van 75% naar maximaal 100 kilo restafval per inwoner per jaar. Omdat in de gemeente Renkum relatief veel afval vrijkomt (hoog consumptieniveau) is deze doelstelling nog niet behaald. Met de maatregelen die in het Uitvoeringsprogramma 2021-2025 worden opgesomd verwachten wij de doelstelling van 100 kg restafval per inwoner per jaar in het jaar 2023 te halen. Voor de lange termijn is het Rijksbeleid er op gericht om in het jaar 2050 afvalloos te zijn. Daarom wordt vanaf 2023 ingezet op het verder terugdringen van de hoeveelheid restafval naar 80 kg per inwoner per jaar in 2025. Ook voorziet het Uitvoeringsprogramma in enkele serviceverhogende onderdelen. Bijvoorbeeld de mogelijkheid om grote hoeveelheden tuinafval eenvoudiger, tegen betaling, op te laten halen. Bijvoorbeeld door de invoering van 'green bags'.

B. Opdracht van de raad

In het jaar 2019 is in het kader van de Perspectiefnota gezocht naar kostenbesparingen op de afvalinzameling. Een belangrijke reden hiervan was dat de kosten van afvalverwerking toenemen terwijl de vergoedingen afnemen. Bij een gelijkblijvend serviceniveau zou de afvalstoffenheffing in 2020 fors moeten stijgen. Vooruitlopend op een nieuw afvalbeleidsplan zijn daarom tijdens de begrotingsbehandeling van 6 november 2019 aan uw raad een aantal maatregelen voorgesteld. Hierdoor bleef de stijging van de afvalstoffenheffing beperkt. Verreweg de meeste voorstellen zijn door uw raad overgenomen. Zo is in het jaar 2020 bijvoorbeeld de inzamelfrequentie van restafval en gft+e (groente, fruit, tuinafval en etensresten) verlaagd en is het toegangsbeleid op het afvalbrengrstation aangepast. Deze maatregelen hebben ruim € 300.000,- aan besparingen op de afvalinzameling opgeleverd. Als onderdeel van alle besparingsopties is ook voorgesteld om PMD (verpakkingen van plastic, metaal en drinkpakken) vanaf het jaar 2021 met kliko's in te zamelen. Uw raad heeft er echter voor gekozen om geen investering te doen voordat een nieuw afvalbeleidsplan is vastgesteld. De invoering van een PMD kliko voor grondgebonden woningen per 2021 is dan ook niet in voorbereiding genomen.

C. Ontwikkelingen

De ontwikkelingen in afvalland volgen elkaar in rap tempo op. Enkele voorbeelden hiervan zijn dat de opbrengsten van ingezameld PMD en papier teruglopen terwijl de verwerkingskosten van andere afvalstromen juist stijgen. Vanuit Europa wordt stevig ingezet op het terugdringen van single-use plastics en meer hergebruik van gerecycled plastic. In Nederland wordt medio 2021 statiegeld ingevoerd op kleine plastic flesjes. De verwachting is dat de invoering van statiegeld op blik daarna niet lang meer op zich laat wachten. Ook de verwerking van luiermateriaal tot herbruikbare grondstoffen staat op het punt concurrerend te zijn ten opzichte van het verwerken als restafval. De ontwikkeling van meer duurzaam transport lijkt niet meer te stoppen. Zo zijn er nog meer voorbeelden op te sommen. Een beleidsplan dat zich richt op de toekomst is daarbij een onmisbaar instrument om op deze ontwikkelingen in te spelen.

D. Samenwerking

De gemeente Renkum werkt op veel terreinen samen met andere gemeenten en partners. Deze samenwerking wordt verankerd in het afvalbeleidsplan.

Onderwerp

Afvalbeleid Renkum 2021

Datum

7 augustus 2020

Kenmerk

124855

Pagina

2 van 5

Afval is een complexe materie waarbij samenwerking een absolute 'must' is. In het afvalbeleidsplan lichten wij de verschillende samenwerkingspartners en de wijze waarop we met hen samenwerken toe.

2. Met het verhogen van de inzamelfrequentie van gft+e tijdens de drie zomermaanden (juni, juli en augustus) wordt invulling gegeven aan de roep vanuit de samenleving. Met name tijdens warme perioden wordt overlast ervaren als gevolg van maden en ander ongedierte in de gft+e klike. Vanuit de inwoners is afgelopen zomerperiode hierover een online petitie gestart die de gemeente oproept om gft+e tijdens de zomermaanden wekelijks in te zamelen. Bijna 1.000 inwoners hebben deze petitie ondertekend. Een wekelijkse inzameling tijdens de zomerperiode draagt bij aan de motivatie om ook in de zomermaanden gft+e te scheiden van het restafval. Hiermee wordt een bijdrage geleverd aan de doelstelling om de hoeveelheid restafval verder te verlagen.

Kanttekeningen

1. Het hebben van een afvalbeleidsplan is geen verplichting. Wel is er een landelijke doelstelling om 100 kg restafval per inwoner na te streven. Om deze doelstelling te behalen is meer ambitie van de gemeente nodig en de bereidheid om hier werk van te maken. Een beleidsplan geeft daarvoor de kaders. Door ons te richten op 100 kg per 2023 ligt er een pittige maar realistische uitdaging. De doelstelling van 80 kg restafval per 2025 is nog ambitieuzer. Dit omdat de mogelijkheden voor de gemeente zelf beperkt zijn en we de kosten en service in balans willen houden. Het bieden van veel service aan inwoner betekent immers hogere kosten. Anderzijds draagt meer service bij aan beter scheidingsgedrag. Tot slot vergt de transitie naar een circulaire economie veel van de ontwikkelingen en innovaties in de maatschappij. Hier heeft de gemeente slechts beperkt invloed op maar deze zijn voor een aanzienlijk deel bepalend voor het halen van de doelstelling van minder restafval.

2. Verreweg de meeste gemeenten zamelen gft+e het gehele jaar om de twee weken in. Dit geldt voor het gehele ACV gebied en de meeste gemeenten in de omgeving van Renkum. Met een wekelijkse zomerinzameling van gft+e biedt Renkum een weliswaar een hogere service aan de inwoners maar nemen ook de kosten van inzameling toe. Het gevolg hiervan is een hogere afvalstoffenheffing. Daarnaast zijn er ook inwoners die geen problemen ervaren met een tweewekelijkse inzameling tijdens de zomer.

Draagvlak

De wijzigingen van de afvalinzameling die in 2020 zijn doorgevoerd zijn vooral ingegeven door de wens om te besparen op de kosten. Tegelijkertijd dragen de genomen maatregelen bij aan het terugdringen van de hoeveelheid restafval. De mening van de inwoners is, voorafgaand aan het invoeren van de wijzigingen, echter niet op grote schaal bevestigd.

Om te komen tot een nieuw beleidsplan is bewust de keuze gemaakt om de mening van de inwoners wél mee te nemen en tegelijkertijd de tevredenheid van de nieuwe manier van verzamelen te onderzoeken. Hiervoor is het inwonerspanel 'Renkum Spreekt' ingezet. In de periode tussen 30 april en 25 mei 2020 heeft iedereen de gelegenheid gehad om de vragenlijst in te vullen. Deze periode is gekozen zodat de inwoners al hebben kunnen wennen aan de wijzigingen en er ook al ervaring is opgedaan met warmere dagen (in de tweede helft van mei was het bijvoorbeeld al behoorlijk warm met temperaturen boven de 25 graden). 835 panelleden hebben de vragenlijst volledig ingevuld. Daarmee zijn de uitkomsten voor 95% betrouwbaar.

Ten aanzien van de huidige inzameling valt op dat de inwoners gemiddeld nog altijd redelijk tevreden zijn. Dit geldt zowel voor de inzameling aan huis als voor afvalbrengstation Veentjesbrug.

Onderwerp

Afvalbeleid Renkum 2021

Datum

7 augustus 2020

Kenmerk

124855

Pagina

3 van 5

Ondanks de hoge mate van tevredenheid onder de inwoners die de vragenlijst hebben ingevuld, blijken er ook inwoners te zijn die ontevreden zijn: 975 inwoners hebben een online petitie, al dan niet anoniem, ondertekend. Deze online petitie roept de gemeente op om gft+e in de zomermaanden wekelijks in te zamelen. Met dit voorstel wordt hier invulling aan gegeven.

Aanpak/Uitvoering

Naar verwachting wordt het beleidsplan in de commissievergadering van medio september besproken. Tegelijkertijd is het beleidsplan ook ter kennisgeving naar de Adviesraad Sociaal Domein gestuurd. Uiteraard kan ook de Adviesraad Sociaal Domein haar mening over het beleidsplan geven.

Nadat het beleidsplan is vastgesteld worden de actiepunten (met de daarbij behorende kosten) van het daaropvolgende jaar, tijdens het vaststellen van de begroting aan uw raad voorgelegd. Zo bestaat jaarlijks de mogelijkheid om bepaalde acties in de tijd naar achteren te schuiven dan wel naar voren te halen. Hierdoor kan flexibeler ingespeeld worden op de ontwikkelingen van dat moment. Uw raad krijgt daardoor maximaal invloed op het uitvoeringsprogramma.

Zoals alle recente beleidsplannen heeft ook het 'Afvalbeleid Renkum 2021' geen specifieke einddatum. Hiermee wordt voorkomen dat er opnieuw beleid moet worden opgesteld terwijl de uitgangpunten wellicht nog van toepassing zijn. Wel is voorzien in het opstellen van een nieuw Uitvoeringsprogramma voor de periode na 2025.

Communicatie

Voor het vaststellen van het 'Afvalbeleid Renkum 2021' is geen specifieke communicatie benodigd. Wel wordt in Rijn en Veluwe een artikel opgenomen waarin wordt vermeld dat Renkum met nieuw afvalbeleid aan de slag gaat. Het afvalbeleid krijgt een plek op de gemeentelijke website en is voor een ieder raadpleegbaar. Vooral voor de leden van het Inwonerspanel die de vragenlijst hebben ingevuld is het interessant om terug te lezen wat er met hun inbreng is gedaan. Daarom worden zij benaderd om hen te wijzen op het vastgestelde afvalbeleidsplan. Ook de opsteller van de online petitie om de gft+e klike in de zomermaanden wekelijks te legen, wordt hierbij betrokken.

Financiële consequenties

1. Met het vaststellen van het 'Afvalbeleid Renkum 2021' zijn geen directe financiële consequenties gemoeid. Tijdens de begrotingsbehandeling komen de acties uit het Uitvoeringsprogramma 2021-2025 aan de orde. Op dat moment wordt duidelijk wat de exacte kosten van de deelprojecten zijn. Uitgangspunt van het afvalbeleidsplan is dat de maatregelen niet leiden tot structureel hogere kosten (met uitzondering van indexeringen en prijsstijgingen). Investerings moeten op termijn leiden tot lagere kosten. Een voorbeeld hiervan is dat de investering in klike's voor PMD leidt tot lagere inzamelkosten. Met deze 'opbrengst' (ongeveer € 50.000,- per jaar) kunnen andere deelprojecten gefinancierd worden.

2. Met het verhogen van de inzamelfrequentie van gft+e tijdens de drie zomermaanden is een bedrag gemoeid van ongeveer € 35.000,- per jaar (zeven extra inzamelrondes). Deze serviceverhogende maatregel heeft tot gevolg dat de afvalstoffenheffing met ongeveer € 3,- per huishouden stijgt.

Juridische consequenties

Geen.

Onderwerp

Afvalbeleid Renkum 2021

Datum

7 augustus 2020

Kenmerk

124855

Pagina

4 van 5

WMO-aspecten

Geen.

Gezondheid

Geen.

Duurzaamheid

De subtitel van het afvalbeleid is 'Route naar 100% circulair in 2050'. Een doelstelling die de Rijksoverheid heeft bepaald. Dit betekent dat in het jaar 2050 al het afval een nuttige toepassing vindt. Een tussenstap hierbij is gesteld voor het jaar 2030. Dan moet het gebruik van primaire grondstoffen (mineraal, fossiel en metalen) met 50% zijn verminderd. Daarmee is afvalbeleid per definitie een onderdeel binnen het thema duurzaamheid.

Effect op vermindering regeldruk

Geen.

Alternatieven

1. Niet vaststellen een afvalbeleidsplan met bijbehorend uitvoeringsprogramma. Dit druist echter in tegen de wens van uw raad.
2. De inzamelfrequentie van gft+e ongemoeid laten en vasthouden aan een tweewekelijkse inzameling gedurende het hele jaar.